

Jugoslavija — braniteljica miru

Ljudstvo Jugoslavije se odlikuje z veliko miroljubnostjo. To lepo spričevanje mu daje zgodovina. Ni nikdar hrepenelo po tem, kar ni njegovo, ni nikdar grabilo po blagu svojega bližnjega. Nikdar ni sililo v življenjski prostor drugih narodov. Zmiraj se je zadovoljevalo s tem, kar mu pripada po naravnem in božjem pravu. Globoko zasidrano v ljubezni do miru, je prinašalo na oltar miru velike zemske in ljudske žrtve.

Skladno s tem naravnim miroljubjem, ki je svojško našemu ljudstvu, je tudi politika Jugoslavije vedno tekla v miroljubnem pravcu. Tuja ji je vedno bila ter ji je še sedaj vsaka osvajačnost. Zato ni sklepala z drugimi državami takšnih pogodb, ki bi nalagale vojaške obveznosti. Imajoč pred očmi samo lastno korist, se ni dala nikdar zaprestiti v mreže tujih interesov.

To stališče je našo državo usposobilo, da je že pred nekaj leti vzpostavila dobre stike z vsemi sosedi. Ni to lahka stvar, ker zavzema naša država v mednarodnem pogledu prostor, kjer se stikajo interesi raznih narodov. Modri politiki najvišjih činiteljev v državi pa je uspelo, da so ostvarjene z vsemi sosednimi državami in tudi s sosednimi velesilami dobre in celo prijateljske razmere.

Ob izbruhu sedanje vojne je bila naša država obkrožena s samimi prijateljsko razpoloženimi državami. To razpoloženje hoče naša država tudi ohraniti. Nje ne zanima ne napadalna ne obrambna vojna drugih. Smisel in smoter njene politike se glasi: ohraniti na vsak način našo nevtralnost v sedanjem evropskem vojnem konfliktu.

Priznati smemo in moramo, da meseci, ki so potekali od začetka evropskega konflikta, v tem oziru niso prinesli nobenega poslabšanja. Naša država je nevtralna, kakor je bila pred devetimi meseci, ter bo nevtralna ostala tudi vnaprej. Pot nevtralnosti je težka pot. Kdor hodi po tej poti, se mora skrbno izogibati vsaki stranpoti, četudi se včasih zdi mikavna, in predvsem vsakemu brezdnju, ki se odpira ob stezi. Voditi danes politiko nevtralnosti pomenja državno ladjo krmariti sredi med čermi, vrtinci in plitvinami razburkanega svetovnega valovja.

Naša država je doslej z uspehom vodila to politiko. Že po svoji zemljepisni legi je Jugoslavija ključ Balkana. Še bolj pa zavzema sedaj med vsemi balkanskimi državami ta ključ radi svoje strogo nevtralne politike. Danes se smatra Jugoslavija za najbolj nevtralnega balkanskega državo. O njeni nevtralnosti se

ne more dvomiti z nobene strani in z nobene stališča. Jugoslaviji ni mogla nobena vojskujoča se stran kaj stvarnega zameriti in tudi ni zamerila.

To politiko bo naša država tudi vnaprej vodila. Samo izpovedovanje te politike kajpada ne zadostuje. Potrebni so tudi notranji strogi ukrepi, ki jih je naša država sklenila in storila. Ti ukrepi so nekaki notranji zavoralni stebri naše nepristranosti in nevtralnosti in zato se jih morajo vsi državljani skrbno držati in jih vestno izpolnjevati. Le

tako se nam bo posrečilo, da prepričamo vse naše sosede o naši miroljubnosti in nevtralnosti ter da se bodo vse države potrudile vzdrževati z nami najboljše zveze.

Ves svet pa tudi ve, da bi se Jugoslavija odločno postavila v bran, ako bi kdo poskušal napasti našo nevtralnost. Branik miru pomenja za nas branik zoper vojni požar, ki se je razvnel z vso strahotno silo v Evropi. Ljudstvo Jugoslavije je zbralo vse svoje fizične in moralne sile, da zabrani poseganje evropskega požara preko mej naše države.

Po Jugoslaviji

Odobritev trgovskega sporazuma med Jugoslavijo in Rusijo. Dne 1. junija je bil v Beogradu odobren trgovinski sporazum med Jugoslavijo in Rusijo. K izmenjavi za odobritev in podpis potrebnih listin se je pripeljal v Beograd sovjetski poslanik v Sofiji Lavrentijev, ki je bil tudi sprejet od kneza namestnika Pavla v avdienco. Sovjetsko odposlanstvo je položilo lep venec na grob Nezanega junaka na Avali in je obiskalo grob kralja Aleksandra na Oplencu.

Gospodarski svet Balkanske zveze zboruje v Beogradu. Zadnjo soboto je bila v Beogradu otvoritvena seja gospodarskega sveta Balkanske zveze in je njegova naloga, da pripravi boljše gospodarsko sodelovanje med državami, ki pripadajo Balkanski zvezi. Bolj kot kdaj poprej je sedaj potrebno sodelovanje med balkanskimi državami za doseg čim močnejših vezi med proizvajalci, glede povečanja medsebojne trgovine in zboljšanja prevoznih sredstev.

»Jutro« je prešinjeno z veliko željo, da bi prišlo v Jugoslaviji do koncentracijske vlade, v kateri bi kajpada tudi sedel zastopnik JNS. Ta želja je tako prevladujoča, da ob njej obledijo vse druge želje, tudi take, ki bi bile zunanjepolitično oboježene. Skoro ni številke, ki bi v njej »Jutro« ne dalo v tej ali drugi obliki izraza tej svoji najsrčnejši želji. JNS glasilo ne gre za to, da bi se politika narodnega sporazuma, ki se je začela 26. avgusta lanskega leta, dosledno nadaljevala. Saj ta politika ne spada v JNS program, ki mu je prva in glavna točka centralizem in jugoslovanski unitarizem (edinstvenost). JNS pa ne gre za načelno politiko, marveč za to, da

se čimprej reši največje nesreče, ki jo more zadeti, namreč opozicije. Prav v tem pa je tudi stvarni razlog, da JNS še dolgo ne bo mogla zapeti: »Ena se meni je želja spolnila« — pač pa prihaja zanjo v poštev nadaljevanje te pesmi.

Tuji odšli iz Beograda. Državna oblast je opozorila državljane na dejstvo, da biva po nekaterih naših krajih mnogo tujcev, kojih kretanje je sumljivo. Da ne bi obrambni interes države trpel škode od teh ljudi, je oblast pozvala državljane, da pazijo na vsak korak, ki ga podvzame kakšna taka oseba, ki je prišla iz tujine. Osobito v Beogradu je bilo mnogo takih nezaželjenih tujcev. Pazljivost državnih oblasti je rodila lepe sadove. Mnogo nadležnih tujcev je odpotovalo, nekaj pa jih je bilo izgnanih. To velja predvsem za tiste, kojih izkazni papirji niso v redu ali pa, ki niso mogli opravičiti z nobenim razlogom, da bi se jim bivanje v naši državi podaljšalo. Nekaj tujcev je še v glavnem mestu Jugoslavije ostalo, ki svojih papirjev nimajo v redu ter se zato niso priglasili. Te bo treba s pomočjo občinstva dognati. Tisto malo število tujcev pa, ki bodo še smeli ostati, bo imele omejeno pravico gibanja med nami. Z odstranitvijo tujcev so povečini tudi prenehale tiste razburljive govorice, ki so imele namen razširjati strah in zmedo med občinstvom. Naj bi se z nadležnimi in sumljivimi tujci v naši državi povsod postopalo po strogih odredbah zakona!

Starokatoliška cerkev razpada. Ni vznikla iz nobenih verskih potreb, marveč iz potreb gotovih ljudi po ženi ali po drugi ženi ali po drugem možu. Zato ni čuda, da v taki družbi ni nobene edinosti, ker ni nobene osrednje

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetskega življenja

22

Aleksej je pogledal ženo in mirno nadaljeval: »Da, jaz bom drugi, ker sem oče odpadnika in krvosesa Klavsa.«

Spet je zavladal molk. Strah pred smrtjo je tudi najhrabrejšim stiskal srce.

Nenadoma se je zaslišal ženski glas. Karina, ki se je še malo prej vsa onemogla opirala na naslonjalo stola, se je vzravnila. Pogledala je moža in odločno rekla:

»Aleksej, jaz sem prav tako kriva ko ti, ker sem pod svojim srcem nosila in na svojih prsih nadajala tega nesrečnega človeka, zaradi tega dovoli, da tudi jaz umrjem z vama!«

Fedor je ostrmel. Preplašeno je pogledal mater in odločno dejal:

»Mati, tega ne bomo dovolili! Tudi tretji talec mora biti možki. Če se nihče ne bo javil prostovoljno, bomo žrebali.«

Petrove oči so zažarele.

»Ni treba žrebat!« je živo vzkliknil. »Tretji talec bom jaz!«

Moški so dvignili glave in začudeno pogledali bolnika. Odleglo jim je, obenem pa so začutili sram. Prej so se delali take junake, sedaj pa jih je ta blede, bolni mladenič, ki se je komaj držal pokonci, osramotil. Ob tej zavesti so spet sklonili glave.

Fedorja je zazeblu pri srcu ob Petrovi izjavi. Prijel je bolnika za roke in ga s tresočim glasom vprašal:

»Peter, ti bi šel za talca?«

»Da,« je ta odločno odgovoril. »Do tega imam pravico, ki je drugi nimajo. Moji dnevi so šteti. Če je torej potrebna žrtev, je najbolje, da vzamete mene, ker bo tako rešen en zdrav človek, ki bo potreben v naslednji osvobodilni borbi, do katere bo prej ali slej gotovo prišlo. Dovolite torej, da bom jaz tretji talec!«

Nataša je stopila k bratu in se ga oklenila. Drhté je vprašala:

»Peter, kaj to zahtevaš?«

»Samo to, da bom delil Aleksejevo in Fedorjevo usodo.«

Fedorjev pogled je zablodil po možeh. Ti so še vedno sklanjali glave.

Ko je mladenič uvidel, da se nihče izmed njih ne bo javil za talca namesto Petra, se je obrnil k bolniku in rekel:

»Dobro, Peter, ti boš tretji talec.«

Nato se je spet obrnil k možem in je nadaljeval:

Kdaj je bila Amerika odkrita? Ves svet misli, da je Krištof Kolumb l. 1492. odkril Ameriko. Vendar pa se dozdeva, da je zdaj že potrjena domneva, da je bila Amerika odkrita že prej. Ko so nedavno obnavljali stenske slike v šlezviški stolnici, ki prikazujejo mimo dogodkov iz svetopisemske zgodovine tudi skupine živali, so zdaj odkrili poleg drugih domačih živali in perutnine tudi verno sliko purana, ki se večkrat ponavlja na freskah. Te slike pa, kakor je dokazano, izvirajo iz 13. stoletja. Purana prej v Evropi niso spoznali, ker izhaja iz Amerike in je šele odondot prišel v Evropo. Če je torej nizozemski slikar v 13. stoletju to žival v svojih slikah ovekovečil, jo je